

fer una funció de "topall" allà on encara tenen una normativa més dura, com ara a la gran Bretanya o Dinamarca. De fet, la directiva és un marc de màxims, però les legislacions, com l'espanyola, que són més lleus no tenen l'obligació d'endurir-se. Amorós demana, per tant, "que es llegeixi amb atenció".

Roberto Bergalli, president del consell científic de l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona és molt més crític. Per a ell, amb aquesta política s'accepten les "exigències d'una falsa inseguretat en detriment dels drets humans dels immigrants" i, a més, indica "el fracàs de l'ajuda al desenvolupament".

**L'impacte econòmic.** El debat de la immigració se centra majoritàriament en aspectes identitaris i de seguretat, però també té un important vessant econòmic que cal tenir en compte. Ara bé, quin és l'impacte d'aquesta mà d'obra en l'economia? Resulta quasi impossible de trobar-ne dades. Aquesta mancança la posa sobre la taula l'estudi *Catalunya: líders en immigració*, realitzat per diversos experts internacionals i coordinat per la Fundació Bofill a petició del Centre d'Estudis de Temes Contemporanis, organisme que pertany a la Generalitat de Catalunya. L'informe més complet de tots els països analitzats és precisament el que fa referència a Catalunya, que diu que no s'explica el creixement sostingut d'un 5,5% anual durant una dècada a l'estat espanyol sense l'aportació de la immigració. També calcula el diferencial entre aquesta aportació en impostos i més ingressos i què significa en despeses per als serveis públics. El resultat és d'un superàvit de 4.784 milions d'euros a favor de l'estat. Més estudis similars al País Basc, Portugal o Suïssa arriben a conclusions semblants, si bé no amb tanta precisió. També Roberto Bergalli destaca l'aportació de la mà d'obra immigrada "al creixement econòmic europeu" i recorda que "l'explotació de la gent sense papers és una font d'enriquiment per a una important classe empresarial que evita o impedeix la regularització en benefici propi".

Joan Canela i Barrull

## "La integració lingüística és una forma de cohesió"

Alida Piccolo (1948) és directora general de Política Lingüística del Ministeri de la Immigració i de les Comunitats Culturals del Quebec, però abans d'això ha passat per quasi totes les responsabilitats possibles en la gestió de les migracions. Pedagoga de formació, ha vingut a Barcelona en representació del seu govern per participar en la primera reunió d'experts en immigració de Flandes, Escòcia, el Quebec i Catalunya.

**L**a història europea i americana és molt diferent pel que fa a l'impacte de les migracions, perquè a les nacions americanes podríem dir que gairebé tothom és immigrant o en descendeix. Es nota, això, a l'hora d'integrar les migracions actuals?

—L'Amèrica del Nord, incloent-hi els Estats Units, el Canadà i el Quebec, és un conjunt de països que han estat bastits per la immigració. El Quebec va ser colonitzat pels francesos en un primer moment, però després ha rebut fluxos de gent de tot arreu. Són països molt nous, que es troben en construcció i amb un desenvolupament molt ràpid. És clar, això dóna moltes més possibilitats d'integrar nousvinguts a la societat.

A més, amb la nostra política migratòria —ara parlo del Quebec— ens hem centrat a buscar uns immigrants que puguin aportar alguna cosa a la nostra societat, amb un nivell formatiu que els permeti d'ingressar al nostre mercat laboral, amb ganes d'integrar-se a la societat quebequesa i que parlin francès o que tinguin facilitats per a aprendre'n.

—És que a les societats homogènies europees sembla que els costa molt d'integrar la immigració...

—Bé, el Quebec també és una societat molt homogènia, amb un 80% de la població francòfona. Però hem aconseguit un bon nivell d'integració d'una generació a una altra, fins al punt que no es pot diferenciar un immigrant de segona generació d'un quebequés d'origen.

—El Quebec representa una illa de sis milions de francòfons en una mar anglosaxona. Com us afecta aquesta realitat, pel que fa a la immigració?

—Tenim una política que ens permet de seleccionar els immigrants des del país d'origen. Un 80% d'aquests seleccionats provenen de països que o bé són francòfons o bé tenen una àmplia influència cultural francesa, com poden ser el Magrib, el Líban o Haití.

També hem desenvolupat una àmplia política d'acollida que permet a tothom qui ho vol —perquè no és obligatori— d'aprendre francès. El nostre objectiu és que qualsevol nousvingut tingui uns coneixements bàsics de la llengua en dues o tres setmanes. I que en només un any sigui capaç de fer funcionar tota la seva vida quotidiana en francès.

Se cerca la integració lingüística com a forma de cohesió.

Volem garantir el caràcter francòfon del Quebec, però també utilitzar aquesta llengua com a mecanisme d'una cohesió social, equilibrada amb la diversitat. Si es vol evitar l'aïllament de l'immigrant i la formació de guetos és imprescindible una política lingüística potent.

—A Catalunya sovint passa que molts immigrants desconeixen que hi ha una realitat lingüística i cultural diferent de l'espanyola. Quan arriben es troben que han de fer un doble esforç d'aprenentatge que no esperaven, i això a vegades pot generar un cert rebuig al català. Heu trobat situacions similars al Quebec?

—Bé, crec que tothom sap que el Quebec és francòfon, i no hem tingut aquest problema. No veiem cap oposició a aprendre francès.

Hi ha immigrants que vénen d'antigues colònies angleses, que saben l'anglès o hi tenen molta facilitat, però per integrar-se al Quebec han d'aprendre francès. Tot i això, no sembla que sigui cap problema.

Potser passa una mica al contrari, perquè al final acaben necessitant l'anglès igualment; moltes feines el demanen. I, com ja he dit, una majoria d'immigrants vénen de països francòfons i al final han d'aprendre igualment l'anglès.

—Heu dit que es fa un procés de selecció dels immigrants. Exactament com funciona?

—Fem un procés de selecció en què la persona que vol venir al Quebec explica la seva formació, la seva experiència professional, les seves aptituds, etc. Això es comprova, es mira que la seva professió correspongui a una demanda laboral al Quebec. Si tot és correcte, l'avisen que ha estat seleccionat i llavors ja pot venir al Quebec amb tots els permisos en regla. En aquest procés també es reconeixen els títols emesos a l'estranger.

Com que tenim una especial preocupació pels immigrants francòfons, és normal que el coneixement d'aquesta llengua o la predisposició a aprendre-la la tinguem molt en compte en aquest procés de selecció.

—I això es fa als països d'origen?

—Sí, és clar, tot el procés es fa a l'origen.

—I aquesta és una competència que el Quebec té traspasada?

—Hi ha unes competències compartides entre el govern federal i el quebequès. Nosaltres podem acceptar els propis immigrants econòmics i els refugiats i el govern federal té l'obligació d'admetre tota la gent que ha



“Busquem immigrants que puguin aportar alguna cosa a la nostra societat”

seleccionat el Quebec, excepte si són un perill per a la salut o la seguretat nacional.

La immigració és un eix estratègic, tant políticament com econòmicament, i no es pot desatendre. El nostre govern fa una planificació cada tres anys —amb consultes obertes a la societat civil i als experts— en què es decideix la quantitat i la tipologia de la immigració que es necessita, i això s'incorpora als processos de selecció.

En canvi, la potestat de decidir sobre els refugiats que ja es troben en territori canadenc i els processos de reagrupament familiar depèn en exclusiva del govern federal.

—Aquesta doble competència com funciona? Es pot demanar d'immigrar al Canadà i al Quebec simultàniament? O són processos incompatibles?

—El fet que una persona sigui rebutjada en un procés de selecció no li impedeix de demanar l'altre. Són processos totalment diferenciats i l'un no exclou l'altre. I, evidentment, un cop dins el Canadà hi ha total llibertat de moviments.

—Com tenir una doble oportunitat?

—Sí, més o menys.

—I els immigrants que arriben directament sense passar els controls de selecció?

—Hi ha un seguit de mecanismes per a regularitzar els estudiants estrangers o els treballadors temporals que decideixen de quedar-se un cop caduca el seu permís d'estada al Quebec. Poden demanar de fer el procés de selecció un cop ja són dins. També hi ha l'opció de demanar asil polític, encara que això és competència del govern federal.

—Bé, però jo em referia més a la gent que entra irregularment, amb visat de turista o directament sense permís d'entrada.

—No tinc xifres exactes de quants immigrants irregulars hi ha al país, però us puc dir que al Canadà aquest problema és marginal, no hi ha una bossa significativa de persones en aquesta situació. Hi pot haver estudiants estrangers que facin alguna feina sense permís de treball o alguns treballadors al camp o a l'hostaleria.

Però, sigui com sigui, no és comparable a la situació que hi ha aquí. Heu de pensar que nosaltres tenim el pol nord per dalt, per on no arriba ningú, els EUA a baix, per on tampoc no passa gaire gent i dos grans oceans a banda i banda. Llavors, no hi ha una arribada massiva de persones irregulars, i fins i tot podríem dir que aquest fenomen ha disminuït els darrers anys.

Joan Canela i Barrull